

Aan
de gemeenteraad

Datum 14 oktober 2025
Zaaknummer 2025-0103879
Betreft Beantwoorden Motie Uitklimbare kades

Vergadering van
Portefeuillehouder: Tanja de Jonge
Begrotingsprogramma Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht
Kernteam/Opgave: Wijken - Wijkadvies
Auteur: Nora Jäckle
E-mail: ns.jaeckle@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Jürgen Scholten
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

De gemeente Dordrecht is verantwoordelijk voor aanleg en onderhoud van kademuren, damwanden en beschoeiingen die in gemeentelijk eigendom zijn. Het Waterschap Hollandse Delta heeft bevoegdheden rond waterbeheer en stelt randvoorwaarden voor primaire watergangen en kunstwerken. Particuliere eigenaren zijn verantwoordelijk voor beschoeiingen en damwanden op eigen terrein; samenwerking met hen is gewenst.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Op 9 juli 2024 heeft de gemeenteraad van Dordrecht de motie '*Uitklimbare kades*' aangenomen. Hierin is het college verzocht te onderzoeken hoe bij de aanleg of vervanging van kademuren, damwanden en beschoeiingen in Dordrecht fauna-uitklimvoorzieningen (faunatrappen) toegepast kunnen worden. Het onderzoek is uitgevoerd en afgerond in juni 2025. Het college beschouwt de motie hiermee als afgedaan.

Wat is de te delen informatie?

Uit het onderzoek blijkt dat het technisch, ecologisch en organisatorisch haalbaar is om de aangenomen motie '*Uitklimbare kades*' uit te voeren. Het college voegt de conclusie en het advies van het rapport als bijlage toe.

De belangrijkste bevindingen zijn:

Noodzaak van faunatrappen

In Dordrecht komen veel soorten dieren voor die moeite hebben om uit het water te klimmen, zoals amfibieën, egels, jonge watervogels en kleine zoogdieren. Door steile kademuren en damwanden kunnen zij verdrinken. Faunatrappen bieden dieren een veilige uitweg en voorkomen onnodige sterfte.

Aanleg en renovatie van kademuren

De motie richt zich op nieuwe of te renoveren kademuren, damwanden en beschoeiingen. Voor Dordrecht betekent dit concreet dat bij geplande renovaties van onder andere Achterhakkers, Kuipershaven (2026), Grote Appelsteiger (2026), Kraansteiger (2026) en Visbrug (2027) fauna-uitklimvoorzieningen geïntegreerd zullen worden.

Damwanden en beschoeiingen

De betreffende constructies zijn over het algemeen relatief jong (30–40 jaar) en hoeven pas over 40–50 jaar vervangen te worden. Volgens de letter van de motie is op dit moment geen directe actie vereist. Tegelijkertijd blijkt uit het rapport dat juist langs deze oevers regelmatig dieren verdrinken. Daarom adviseert het rapport om op een aantal locaties al eerder maatregelen te nemen.

Hoewel het rapport suggereert dat bewoners op vrijwillige basis faunatrappen zouden kunnen adopteren, kiest het college ervoor om deze mogelijkheid voorlopig niet aan te bieden. Dit wijkt af van het advies in de rapportage. Het college start in plaats daarvan met het plaatsen van faunatrappen op locaties waar dit aantoonbaar nodig is, op basis van aanvraag, monitoring en ecologische urgentie.

Ontwerp en inpassing

Faunatrappen zijn beschikbaar in verschillende uitvoeringen, van gemetselde varianten die passen bij historische kademuren tot houten of kunststof oplossingen voor moderne damwanden. Belangrijk is dat ze stevig bevestigd worden, bestand zijn tegen golfslag en onderhoudsvriendelijk zijn. Ook is rekening gehouden met de uitstraling, zodat voorzieningen aansluiten bij het stadsbeeld en straatmeubilair.

Kosten en beheer

De aanlegkosten variëren van €75 tot > €2.000 per faunatrap, afhankelijk van materiaal, locatie en uitvoering. Beheer en onderhoud vergen beperkte inzet, zoals het schoonhouden en controleren van bevestiging. Voor gemeentelijke kades kan dit worden meegenomen in de reguliere inspectierondes; voor particuliere oevers kan het beheer (deels) aan bewoners worden overgelaten.

Samenwerking en monitoring

Omdat veel meldingen van dieren in het water bij de Dierenambulance of via bewoners binnenkomen, adviseert het onderzoek om deze meldingen systematisch te verzamelen en te koppelen aan het gemeentelijke meldsysteem. Op die manier kan beter worden bepaald waar extra faunatrappen nodig zijn. Samenvattend: de komende jaren kan Dordrecht bij renovaties van kademuren voldoen aan de motie door standaard faunatrappen te realiseren. Voor damwanden en beschoeiingen wordt aanbevolen al eerder in te zetten op vrijwillige plaatsing en samenwerking met bewoners en partners.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

- Bij toekomstige renovaties en aanleg van kademuren worden fauna-uitklimvoorzieningen standaard meegenomen.
- Projectleiders worden geïnformeerd en het factsheet voor het plaatsen van faunatrappen wordt opgenomen in het handboeken Kwaliteit Openbare Ruimte (KOR), waarmee de interne borging is gewaarborgd.
- Het college onderzoekt verdere samenwerking met het Waterschap en de Dierenambulance om locaties en meldingen van fauna in watergangen beter te monitoren.
- Het college blijft locaties monitoren om te bepalen of en waar faunatrappen geplaatst kunnen worden.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

De kosten voor nieuwe uitklimvoorzieningen zullen worden gedekt vanuit de projecten voor de aanleg van damwanden, beschoeiingen, e.d. Het beheer en onderhoud van die voorzieningen zullen vervolgens worden gedekt uit de nader op te stellen perspectiefnotaclaim Areaaluitbreidingen.

Het college van Burgemeester en Wethouders

